

Inside NALT

วารสาร Inside NALT ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2568

วารสาร Inside NALT

มีรายละเอียดดังนี้ NALT ย่อมาจาก
National Assembly Library of Thailand (หอสมุดรัฐสภา)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3

กรกฎาคม -

กันยายน 2568

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหอสมุดรัฐสภาไปยังผู้ใช้บริการและประชาชนเกี่ยวกับบริการ กิจกรรม องค์ความรู้ วิชาการด้านห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. เพื่อนำเสนอข้อมูลของรัฐสภาที่น่าสนใจทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนเสนอข้อมูลที่รัฐสภามีผลิตขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของรัฐสภา ประชาธิปไตย และการตรากฎหมายเพื่อเป็นประวัติศาสตร์ของหอสมุดรัฐสภาให้ประชาชนได้ศึกษา

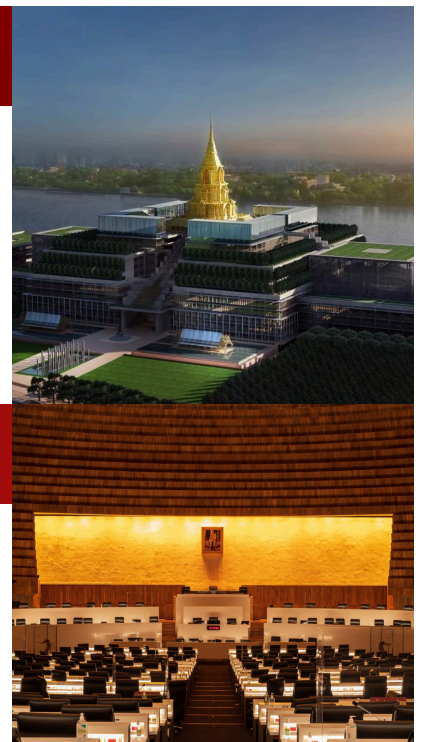
ผู้จัดทำ หอสมุดรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ฉบับปฐมฤกษ์ เดือนมกราคม-มีนาคม
- ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน
- ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน
- ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม-ธันวาคม

ข้อมูลการติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสาร Inside NALT หอสมุดรัฐสภา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0 2242 5900 ต่อ 5711, 5716 email : library@parliament.go.th

กองบรรณาธิการ

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางศิริพร โทตรภวานนท์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานห้องสมุด

นางจำเรียง ระวังสำโรง

บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

นางสาวณิชา สอนดี

บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

นางสาวสายฝน ดิงาม

บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางสาวบุษราภรณ์ อัครนิธยานนท์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์

บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

นายใหม่ มูลโสสม

บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

นางสาวนริศรา เพชรพนาภรณ์

บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

ศิลปินกรรม

จัดทำรูปเล่ม

นายใหม่ มูลโสสม บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

จัดทำเว็บไซต์วารสาร Inside NALT

นางสาววัลยา พุ่มต้นวงศ์ บรรณารักษ์ปฏิบัติการ

บทบรรณาธิการ

สวัสดีผู้อ่านที่รักทุกท่าน

กลับมาพบกันอีกครั้งกับ Inside NALT ซึ่งกองบรรณาธิการวารสาร Inside NALT ของหอสมุดรัฐสภาจัดทำขึ้น เพื่อให้ทุกท่านได้ อัปเดตเรื่องดี ๆ ที่มีมากกว่าหนังสือ วารสาร Inside NALT ฉบับนี้ เราขอชวนทุกท่านมาร่วม ย้อนรอยเรื่องราวที่น่าสนใจในคอลัมน์ เล่าเรื่องหอสมุดรัฐสภา (ตอนที่ 3) รวมทั้งคอลัมน์ วันนี้ในอดีต ที่จะพาทุกท่าน ย้อนอดีตไปถึงวันสำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองไทย กับ “การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก” อีกทั้ง ในฉบับนี้ เรายังมี คอลัมน์ใหม่เอี่ยมแฉะกล่อง! ปกิณกะกฎหมาย ที่จะชวนตั้งคำถามว่า “หลักการและเหตุผลในการร่างกฎหมายนั้น สำคัญไฉน?”

ส่วนใครชอบเรื่องเทคโนโลยี ห้ามพลาดคอลัมน์ Inside หอสมุดรัฐสภา ที่จะแนะนำ NALT Connect บริการ ใหม่ล่าสุดบน LINE ที่จะช่วยให้การใช้บริการห้องสมุดง่ายขึ้น สะดวกขึ้น และตอบโจทย์ Digital Parliament ได้อย่าง แท้จริง

นอกจากนี้ ยังมีข่าวดีสำหรับนักอ่านด้วย! คอลัมน์ NALT Services ฉบับนี้ เสนอรายการ Podcast ใหม่ล่าสุด “เปิดเล่มเปิดโลกกับหอสมุดรัฐสภา” ที่มาแนะนำหนังสือใหม่ ๆ ในรูปแบบเสียง ฟังง่าย เพลินได้ทุกที่แถมยังพลาดไม่ได้ กับ Upcoming events! กิจกรรมสุดพิเศษพร้อมของรางวัลมากมาย

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า Inside NALT ฉบับนี้ จะมอบทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน และแรงบันดาลใจ ให้กับผู้อ่านทุกท่าน แล้วพบกันใหม่ในฉบับหน้า... อย่าลืมติดตามนะคะ

กองบรรณาธิการ

กันยายน 2568

สารบัญ

01	บทความพิเศษ เล่าเรื่องหอสมุดรัฐสภา (ตอนที่ 3)	05
02	Inside หอสมุดรัฐสภา	10
03	การขับเคลื่อนความรู้สู่อนาคต: กิจกรรมสำคัญของหอสมุดรัฐสภา	13
04	Upcoming events!	17
05	หอสมุดรัฐสภาพาเพลิน	20
06	วันนี้ในอดีต	21
07	ปกิณกะกฎหมาย	24
08	NALT Services	28
09	เทรนด์สารสนเทศ (Info Trends)	29
10	FAQ	30
11	ช่องทางการติดต่อหอสมุดรัฐสภา	31

บทความพิเศษ**เล่าเรื่องหอสมุดรัฐสภา (ตอนที่ 3)**

สายฝน ดิงาม บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

ต่อมาพุทธศักราช 2537 ได้มีประกาศรัฐสภาเรื่องการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537 (ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนพิเศษ 19 ง วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2537 หน้า 16-17) โดยยุบสำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย และให้คงส่วนราชการในสำนักบริการข้อมูลและกฎหมายเดิม คือ หอสมุดรัฐสภาศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย ศูนย์คอมพิวเตอร์ (ในส่วนของหอสมุดรัฐสภายังคงมีการแบ่งงานภายในและอำนาจหน้าที่ดั้งเดิม)

และพุทธศักราช 2538 ได้มีประกาศรัฐสภาเรื่องการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 (ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2538) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนพิเศษ 19 ง วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2538 หน้า 21-23) โดยยกหอสมุดรัฐสภาให้มีฐานะเป็น “กอง” (ในส่วนของหอสมุดรัฐสภา ยังคงมีการแบ่งงานภายในดั้งเดิม) และมีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเรื่อง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 (ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2538) ซึ่งประกาศทั้งสองฉบับนี้เป็นการปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภายในทุกงาน โดยให้ระบุข้อความเพิ่มเติมว่า “และปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย”

ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศ หอสมุดรัฐสภา

พุทธศักราช 2541 ได้มีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 (ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2541) โดยหอสมุดรัฐสภายังคงแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ งานธุรการทั่วไป ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศ ฝ่ายบริการวิชาการ ฝ่ายพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ แต่ได้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานภายใน จากเดิมซึ่งฝ่ายห้องสมุดนั้นได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดหา รวบรวม และนำมาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ดำเนินการจัดการตามหลักมาตรฐานสากล พัฒนาและวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จัดทำดัชนีและฐานข้อมูล โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศนั้น ๆ อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด รวดเร็ว ถูกต้อง ทันสมัย ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 กลุ่มงาน ดังนี้

กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดซื้อ จัดหา และรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ตลอดจนประสานงานเพื่อขอรับบริจาค และแลกเปลี่ยนทั้งภายในและภายนอกประเทศ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจาก ฝ่ายพัฒนาสารสนเทศมาดำเนินการตามหลักมาตรฐานสากลในการวิเคราะห์หมวดหมู่ จัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม และบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศนั้น ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดแสดงเอกสารที่ได้รับใหม่ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานดัชนีและฐานข้อมูล มีหน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินการระบบฐานข้อมูลดัชนีด้วยระบบจัดเก็บและสืบค้นภาพ และข้อมูล (Data Image Processing: DIP) และเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ ประมวลผลฐานข้อมูล รวมถึงเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายในและภายนอกด้วยเทคโนโลยีระบบสื่อสารทางไกล พัฒนาฐานข้อมูลบนระบบเครือข่าย จัดทำเอกสารแนะนำหอสมุดรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

****นอกจากนี้ยังกำหนดให้กลุ่มงานภายในของฝ่ายบริการวิชาการ (กลุ่มงานที่ 5) มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริการสารสนเทศ งานบริการอ้างอิงและสาระสังเขป งานบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการยืมคืนระหว่างห้องสมุด งานบริการโสตทัศนวัสดุ งานบริการข้อมูลจากระบบสื่อสารทางไกลและระบบเครือข่าย งานรวบรวมสถิติการบริการ ศีรษะรูปแบบการให้บริการที่ทันสมัย และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย อีกด้วย****

ส่วนพัฒนาสารสนเทศ หอสมุดรัฐสภา

ต่อมาได้มีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541 (ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2541) ได้เปลี่ยนชื่อฝ่ายพัฒนาสารสนเทศ มาเป็นส่วนพัฒนาสารสนเทศ (ยังคงมีการแบ่งงานภายในและอำนาจหน้าที่ดังเดิม)

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ

พุทธศักราช 2545 ได้มีประกาศรัฐสภาเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545 (ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2545) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 60ง วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 หน้า 14-15) โดยยกหอสมุดรัฐสภาให้มีฐานะเป็นสำนักวิชาการ ต่อมาเมื่อมีประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545 (ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2545) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนพิเศษ 132ง หน้า 20 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2546) โดยสำนักวิชาการ แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 8 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานห้องสมุด กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ ซึ่งกลุ่มงานห้องสมุดและกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สังกัดสำนักวิชาการ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

กลุ่มงานห้องสมุด สังกัดสำนักวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ

- ดำเนินการจัดซื้อ จัดหาและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ตลอดจนประสานงานเพื่อขอรับบริจาคและแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ
- วิเคราะห์หมวดหมู่และจัดการทรัพยากรสารสนเทศตามหลักมาตรฐานสากล จัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม บำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ
- ดำเนินการเกี่ยวกับการบริการสารสนเทศ งานบริการอ้างอิงและสาระสังเขป งานบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการข้อมูลจากระบบสื่อสารทางไกลและระบบเครือข่าย และแนะนำการใช้บริการ
- ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานด้านความร่วมมือกับหอสมุดรัฐสภานานาชาติ
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและจัดแสดงทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับใหม่
- ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ

- ดำเนินการเกี่ยวกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ฐานข้อมูลของห้องสมุด และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการพัฒนาและประมวลผลฐานข้อมูลดัชนีกฤตภาคข่าวและราชกิจจานุเบกษาด้วยระบบการจัดเก็บและสืบค้น

ภาพและข้อมูล

- ดำเนินการพัฒนาและประมวลผลฐานข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานภายในและภายนอกด้วยเทคโนโลยีระบบสื่อสารทางไกล

- ประสานงานเพื่อการจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลงานบริการวิชาการกับห้องสมุดและหน่วยงานวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวิชาการ

- จัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ของสำนักวิชาการ

- ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

นับว่าหอสมุดรัฐสภานั้น มีพัฒนาการมาเป็นลำดับพร้อมกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งสารสนเทศทางด้านนิติบัญญัติ และด้านการเมือง การปกครองที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองภารกิจและการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา บุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และประชาชนทั่วไป

แล้วมาติดตามเล่าเรื่องหอสมุดรัฐสภาได้ในตอนถัดไป ซึ่งจะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับที่ทำการของหอสมุดรัฐสภา จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีที่ทำการอยู่ที่ 1111 ถนนสามเสน แขวงนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

บรรณานุกรม

- ประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2568
จาก [https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/research/by%20parliament/
pdf/NALT-research-by-parliament-spal2538-44_3.pdf](https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/research/by%20parliament/pdf/NALT-research-by-parliament-spal2538-44_3.pdf)
- ประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2568
จาก [https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/research/by%20parliament/
pdf/NALT-research-by-parliament-spal2538-44_3.pdf](https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/research/by%20parliament/pdf/NALT-research-by-parliament-spal2538-44_3.pdf)
- “ประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545” (17 พฤศจิกายน 2546). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 120 ตอนพิเศษ 132 ง,
น. 20-144.
- “ประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538” (7 มิถุนายน 2538).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 112 ตอนพิเศษ 19 ง, น. 21-23.
- “ประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545” (25 กรกฎาคม 2545).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 119 ตอนที่ 60 ง, น. 14-15.
- “ประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537” (8 เมษายน 2537).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 111 ตอนพิเศษ 19 ง, น. 16-17.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กองการประชาสัมพันธ์. ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา. (2542). **สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์.
- _____. สำนักกฎหมาย. (2551). **ประวัติและพัฒนากองการโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบ ของหน่วยธุรการรัฐสภาไทย
ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550 เล่มที่ 1**. กรุงเทพฯ : สำนักกฎหมาย.
- _____. สำนักกฎหมาย. (2551). **ประวัติและพัฒนากองการโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบ ของหน่วยธุรการรัฐสภาไทย
ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550 เล่มที่ 2**. กรุงเทพฯ : สำนักกฎหมาย.
- _____. สำนักประชาสัมพันธ์. กลุ่มงานผลิตเอกสาร. (2551). **สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551**.
กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์.

Inside หอสมุดรัฐสภา

NALT connect บริการห้องสมุดและคลังสารสนเทศรัฐสภาบนแอปพลิเคชันไลน์

วัลย์รัตน์ ชายท้าว บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

การพัฒนา

NALT Connect เป็นโครงการพัฒนาบริการห้องสมุดอัตโนมัติและคลังสารสนเทศรัฐสภาบนแพลตฟอร์ม LINE เพื่อยกระดับประสบการณ์ผู้ใช้ ลดขั้นตอนงานแบบเดิม และขับเคลื่อนองค์กรสู่ Digital Parliament และ Smart Library สามารถเชื่อมโยงต่อประสานกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติและคลังสารสนเทศรัฐสภา เพื่อให้ผู้ใช้หรือสมาชิกของห้องสมุดสามารถเข้าถึงสารสนเทศและบริการด้วยตนเองแบบอัตโนมัติ ได้แก่ การแจ้งเตือน (ยืม-คืน กำหนดส่ง) การสืบค้นสารสนเทศที่สนใจ การยืมต่อผ่านไลน์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์และส่งต่อบริการสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น พร้อมทั้งปรับปรุงบัญชีทางการของแอปพลิเคชันไลน์ (LINE Official Account: LINE OA) จากแบบบัญชีทั่วไป เป็นแบบกำหนดเองชื่อบัญชีเองได้ (LINE Premium ID) เพื่อให้เป็นบัญชีที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงานราชการ ช่วยให้จดจำและค้นหาได้ง่าย น่าเชื่อถือ

บูรณาการเทคโนโลยี

NALT Connect บูรณาการเทคโนโลยีหลายส่วนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ได้แก่ แชตบอตที่เข้าใจภาษาธรรมชาติและเรียนรู้จากการใช้งาน (chatbot with Natural Language Processing/Machine Learning: NLP/ML) ระบบห้องสมุดอัตโนมัติสำหรับจัดการทรัพยากรและการยืม-คืน (Integrated Library System: ILS) ระบบคลังสารสนเทศดิจิทัลเพื่อจัดเก็บ ค้นหา และเผยแพร่ผลงานของรัฐสภา (Digital Repository: DSpace) ระบบยืนยันตัวตนแบบบัญชีเดียว (Single Sign-On: SSO) ควบคู่กับการใช้มาตรฐานสากลด้านบรรณานุกรม เมทาตาทา และการอนุรักษ์ข้อมูลระยะยาว เพื่อให้ข้อมูลค้นหาได้ เชื่อมโยงได้ และคงสภาพใช้งานได้ในอนาคต ทำงานบนสถาปัตยกรรม คลาวด์ส่วนตัวที่เน้นความมั่นคงปลอดภัยและการขยายตัวของระบบ (Secure, Scalable Private Cloud เน้นความมั่นคงปลอดภัย)

ฟังก์ชันการใช้งานสำคัญ

สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ผู้สื่อข่าวรัฐสภา รวมถึงประชาชนทั่วไป สามารถเพิ่มเพื่อนไลน์ NALT Connect และใช้บริการได้ตามสิทธิ์ ดังนี้

1. สืบค้นทรัพยากรของห้องสมุด และสารสนเทศดิจิทัล เพื่อดูออนไลน์ ดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลบนมือถือ

2. สมาชิกห้องสมุดยืนยันตัวตน (login) เพื่อเชื่อมโยงใช้บริการด้วยตนเอง

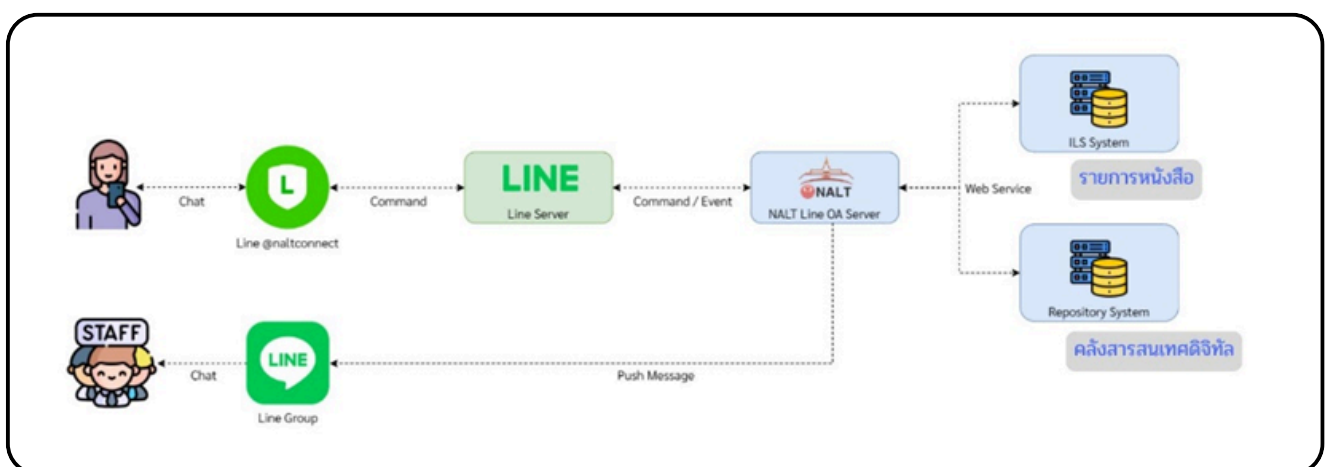
- ตรวจสอบสถานะ/ประวัติ การยืม-คืน
- ต่ออายุการยืม
- เสนอซื้อหนังสือ/สื่อ
- ตรวจสอบรายการค่าปรับ
- ตรวจสอบรายการจอง
- รับแจ้งเตือนกำหนดส่งล่วงหน้าอัตโนมัติ โดยรับการแจ้งเตือนผ่าน

ไลน์ (LINE Notification) วันกำหนดคืน

3. รับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของหอสมุดรัฐสภา ผ่านฟีดอัปเดตอัตโนมัติของเว็บไซต์/คลังข้อมูล (Really Simple Syndication: RSS Feed)

4. ติดตามข้อมูลใหม่ ๆ จากการส่งข่าวสาร/ความรู้ ผ่านบรอดแคสต์ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์บริการ/กิจกรรม สารสนเทศที่น่าสนใจ หนังสือใหม่ เป็นต้น

5. สนทนาออนไลน์กับบรรณารักษ์ ด้วยระบบการสนทนา/ตอบกลับโดยเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง กับกลุ่มบรรณารักษ์บริการตอบคำถามได้ทันที (เมื่อระบบตอบกลับอัตโนมัติ ไม่สามารถให้คำตอบกับผู้ใช้ได้)

ผลลัพธ์คือ

1. ช่วยลดระยะเวลาการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของหอสมุดรัฐสภาอย่างเป็นรูปธรรม
2. ลดข้อผิดพลาดและภาระงานซ้ำของเจ้าหน้าที่
3. เปิดให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านมือถือที่ใช้งานง่าย
4. เชื่อมต่อบริการต่าง ๆ อย่างราบรื่น
5. รองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digital Transformation)
6. ก้าวสู่เป้าหมาย Digital Parliament ได้อย่างแท้จริง

“NALT Connect: Smart Library - ใช้งานแค่ปลายนิ้ว” ได้รับรางวัลระดับดีเด่น ประเภทนวัตกรรมบริการดิจิทัล (Digital Service Innovation) เชิงสนับสนุนแผนงานตามยุทธศาสตร์ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โครงการส่งเสริมและขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการบริการภายในองค์กรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

กิจกรรมสำคัญของหอสมุดรัฐสภา

ในการเข้าร่วมประชุมห้องสมุดและสารสนเทศนานาชาติ (World Library and Information Congress-WLIC) จัดโดยสหพันธ์ระหว่างประเทศด้วยว่าสมาคมและสถาบันห้องสมุด (The International Federation of Library Associations and Institutions-IFLA) ครั้งที่ 89 ระหว่างวันที่ 18-24 สิงหาคม 2568 ณ กรุงอิสตันบูล ประเทศตุรกี

ณิชชา สอนดี บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

หอสมุดรัฐสภาได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการ ภายใต้หัวข้อ “การรวมพลังแห่งความรู้ สร้างอนาคต” (Uniting Knowledge, Building the Future) โดยมีกิจกรรมที่หอสมุดรัฐสภาได้เข้าร่วม ดังนี้

1. การเข้าร่วมประชุม หัวข้อ “การรวมพลังแห่งความรู้ สร้างอนาคต” (Uniting Knowledge, Building the Future) มีการประชุมในหลากหลายรูปแบบ เน้นให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความรู้ของห้องสมุดจากทั่วโลก โดยหอสมุดรัฐสภาได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประเด็นเกี่ยวกับการเป็นห้องสมุดที่ทำหน้าที่มากกว่าการเป็นแค่คลังเก็บหนังสือ แต่ทำหน้าที่เป็นศูนย์บ่มเพาะและพัฒนาศักยภาพให้แก่กลุ่มต่าง ๆ ของสังคม ในการรวมตัว ทำกิจกรรม และแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นพื้นที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบอบประชาธิปไตย (Libraries as Incubators for Civil Society: Strengthening Trust, Democracy, and the Future) และประเด็นการนำ Generative AI มาใช้กับภารกิจงานของห้องสมุด ผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1.1 โครงการอาสาสมัครหอสมุดรัฐสภา เป็นโครงการที่มุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในหลากหลายมิติ ทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (Informed) การเข้าร่วมกิจกรรม (Engaged) และการให้อำนาจ (Empowered) ในการร่วมดำเนินงานกับหอสมุดรัฐสภา โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 เพื่อให้หอสมุดรัฐสภาเป็นพื้นที่เปิดกว้างสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ วัย และทุกอาชีพ เข้ามาเป็น “เพื่อนร่วมงาน” ในการพัฒนาบริการต่าง ๆ ของหอสมุดรัฐสภา ที่ผ่านมามีโครงการฯ ได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างสรรค์ เช่น Hack เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ 2560 NALT e-Journal Design และ Friend of NALT นอกจากนี้ หอสมุดรัฐสภายังได้ริเริ่มพัฒนาหลักสูตรและจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับอาสาสมัคร เพื่อเสริมทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ Generative AI มาผลิต Podcast แนะนำหนังสือของหอสมุดรัฐสภาในรูปแบบหนังสือเสียง อันเป็นบริการใหม่ที่เผยแพร่ผ่านหลายช่องทาง ทั้งเว็บไซต์ Facebook และ YouTube ของหอสมุดรัฐสภา

บริการ Podcast นี้ไม่เพียงช่วยให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้สะดวกมากขึ้น แต่ยังตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มีความบกพร่องทางการมองเห็น ถือเป็นอีกก้าวสำคัญของหอสมุดรัฐสภาในการพัฒนาและสร้างสรรค์บริการที่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชน

1.2 การเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม จัดเก็บ และสืบค้นสารสนเทศของรัฐสภา ในรูปแบบฐานข้อมูลดิจิทัลขนาดใหญ่ เรียกว่าคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ (Legislative Institutional Repository of Thailand: LIRT) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นคลังสารสนเทศรัฐสภา (Parliamentary Repository of Thailand: PRT) และมีการนำข้อมูลความรู้ กฎหมาย สถิติ รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบัน มาวิเคราะห์ สรุป นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการประยุกต์ใช้ Generative AI มาทำสื่อสร้างสรรค์ เช่น อินโฟกราฟิก การ์ตูน เกม และสร้างการมีส่วนร่วมโดยการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย คือ Facebook หอสมุดรัฐสภา และ Facebook LIRT ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับความนิยม มีความน่าเชื่อถือ มีประชาชนติดตาม และมีสื่อมวลชนนำไปเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องทำให้เข้าถึงประชาชนเป็นวงกว้าง

2. การได้รับคัดเลือกให้จัดแสดงโปสเตอร์ ชื่อโปสเตอร์ “LIRT go Live: How LIRT’s Credibility Enhances Mass Media” (LIRT ในหน้าสื่อ: ความน่าเชื่อถือของ LIRT ช่วยยกระดับสื่อมวลชนอย่างไร) ณ จุดแสดงโปสเตอร์ อาคาร Congress Center โดยได้จัดแสดงและนำเสนอโปสเตอร์แก่ผู้เข้าร่วมประชุม เกี่ยวกับบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการประชาสัมพันธ์ทรัพยากรและบริการของห้องสมุด เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลของสาธารณชน สำหรับคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ (Legislative Institutional Repository of Thailand: LIRT) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ให้บริการข้อมูลด้านนิติบัญญัติในรูปแบบดิจิทัล เผยแพร่ไปยังผู้ใช้บริการทางสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก (<https://www.facebook.com/LIRT20>)

กลยุทธ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของ LIRT ประกอบด้วย การกำหนดแนวทางการเผยแพร่เนื้อหาที่มุ่งเน้นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ประเด็นที่สาธารณชนให้ความสนใจเกี่ยวกับรัฐสภาจากแหล่งข้อมูลต้นฉบับและการตรวจสอบข้อเท็จจริง ส่วนกลยุทธ์การเข้าถึงผู้ใช้ของ LIRT ประกอบด้วย การผลิตเนื้อหา การโพสต์อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องและภาพประกอบ ต้องเกี่ยวข้องกับบริบทสื่อดิจิทัลในปัจจุบัน

จุดแข็งที่สำคัญของ LIRT คือ ความน่าเชื่อถือของข้อมูล LIRT ได้รับการยอมรับในฐานะหนึ่งในแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างกว้างขวาง โดยปรากฏให้เห็นจากการที่สื่อมวลชนรายใหญ่ของไทยมักอ้างอิงข้อมูลจาก LIRT อยู่เสมอ อีกทั้งยังมีแนวโน้มการสอบถามข้อมูลและมีปฏิสัมพันธ์กันบนช่องทางโซเชียลมีเดีย ฐานข้อมูล และเว็บไซต์ของหอสมุดรัฐสภาเพิ่มมากขึ้น “เนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ของ LIRT ได้รับการอ้างอิงและเผยแพร่อย่างแพร่หลายโดยสื่อมวลชน จึงเป็นการส่งเสริมบทบาทและภาพลักษณ์ของบรรณารักษ์ให้ได้รับการยอมรับมากขึ้น พร้อมทั้งตอกย้ำความสำคัญของห้องสมุดในฐานะแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และมีความน่าเชื่อถือตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน”

แสดงโปสเตอร์ ณ อาคาร Congress Center
ในการประชุม IFLA

3. การศึกษาดูงานห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ โดยได้ศึกษาดูงานที่ห้องสมุด National Academic Library of the Republic of Kazakhstan ห้องสมุด Maqсут Narikbayev University Library และ National Museum of the Republic of Kazakhstan

4. การประชุมส่วนห้องสมุดและการบริการวิจัยสำหรับรัฐสภา (IFLA Section on Library and Research Services for Parliaments (IFLAPARL) ณ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Nazarbayev วันที่ 23-24 สิงหาคม 2568 โดยมีหัวข้อเรื่อง การสร้างทักษะเพื่ออนาคตที่เชื่อมโยงกัน การประชุมจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความร่วมมือและนวัตกรรม การพัฒนาทักษะเพื่ออนาคตของห้องสมุดรัฐสภาและบริการวิจัย โดยมีทั้งรูปแบบการบรรยาย การอภิปราย การประชุมเชิงปฏิบัติการทดลองใช้ AI ตลอดจนการศึกษาดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย Nazarbayev

สรุป เทรนด์ของการดำเนินงานห้องสมุดและการบริการยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการพัฒนาของปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ที่กำลังสร้างผลกระทบต่อการทำงานของห้องสมุดรัฐสภาและบริการวิจัยทั่วโลกอย่างกว้างขวาง ห้องสมุดรัฐสภาในศตวรรษที่ 21 ไม่สามารถทำงานอย่างโดดเดี่ยวได้อีกต่อไป ความร่วมมือระหว่างสถาบันผู้เชี่ยวชาญ และเครือข่ายนานาชาติเป็นสิ่งจำเป็นในการรับมือกับ AI การพัฒนาทักษะใหม่และการเปิดรับนวัตกรรมจะช่วยเสริมศักยภาพของการให้บริการ ท้ายที่สุด AI คือพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ หากใช้อย่างมีวิจารณญาณและความรับผิดชอบ ในส่วนของรายงานการเข้าร่วมประชุมฉบับเต็มสามารถติดตามอ่านได้ใน Inside NALT ฉบับต่อไป

Upcoming events!

1. เกมลับสมอง ประลองปัญญา ทำให้ตอบ

ติดตามโพสต์คำถามลับสมอง ประลองปัญญา ทำให้ตอบ เพื่อร่วมเล่นเกมและลุ้นเป็นผู้โชคดีรับรางวัลจากหอสมุดรัฐสภา จำนวน 2 รางวัล (รางวัลเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม) แจกจริงทุกสัปดาห์เพียงติดตามทาง Facebook เว็บไซต์ของหอสมุดรัฐสภา Line OA: NALTConnect และช่อง TikTok: @NALT_booktok ติดตามโพสต์เกมลับสมองเปลี่ยนคำถามทุกวันจันทร์ เวลา 08.30 นาฬิกา จับรางวัลทุกวันศุกร์ เวลา 13.00 นาฬิกา

ลับสมอง ประลองปัญญา ทำให้ตอบ

ตอบดีมีคาเฟ่

ลุ้นรางวัลจับกาแฟชิล ๆ ที่ Cafe ริมน้ำเจ้าพระยา @ รัฐสภา ทุกวันศุกร์! จำนวน 2 รางวัล

ติดตามโพสต์คำถามทุกวันจันทร์ 08.30 น. จับรางวัลทุกวันศุกร์ 13.00 น.
ทาง Facebook | เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา | LineOA: @NALTConnect

ส่งคำตอบมาที่
Facebook หอสมุดรัฐสภา

2. โครงการอาสาสมัครหอสมุดรัฐสภา

เปิดรับอาสาสมัครร่วมกิจกรรม “การใช้ Generative AI ในการสร้างงาน Podcast แนะนำหนังสือของหอสมุดรัฐสภา” ณ อาคารรัฐสภา หอสมุดรัฐสภาจะมีกิจกรรมอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง ผู้สนใจสามารถติดตามประกาศและลงทะเบียนสมัครได้ทางเว็บไซต์ Facebook หอสมุดรัฐสภา Tiktok: @NALT_booktok และ Line@NALTConnect

โครงการอาสาสมัครหอสมุดรัฐสภา

ชวนคุณมาเป็นเพื่อนวงสนทนา

สร้างงาน Podcast ด้วย AI

นางสาวณิชา สอนดี
บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

นางสาวนภสร คำใส
เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน

นางสาวกัลยกร อิมสายน
เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน

Upcoming events!

3. กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนของหอสมุดรัฐสภา

ตุลาเร็งรำพาลูกมาห้องสมุด 2568 หอสมุดรัฐสภาขอเชิญชวนผู้ปกครอง น้อง ๆ หนู ๆ มาใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมที่หอสมุดรัฐสภา พบกับกิจกรรมวาดรูประบายสี อ่านหนังสือ ทำที่คั่นหนังสือ เล่นบอร์ดเกม และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความรู้ ในวันที่ 1-31 ตุลาคม 2568 ณ มุมหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน หอสมุดรัฐสภา ชั้น 9 โซนกลาง อาคารรัฐสภา

**ตุลาเร็งรำพาลูกมา
ห้องสมุด**

วันที่ 1-31 ต.ค. 68
ที่หอสมุด
รัฐสภา

กิจกรรมเข้าร่วม
ได้ทุกวัน
อ่านหนังสือ
เล่นบอร์ดเกม
วาดรูป ระบายสี

กิจกรรม
Happy Family
7-8 ต.ค. 68
เล่นเกมและกิจกรรม
รับของรางวัลมากมาย

**ตุลาเร็งรำพาลูกมา
ห้องสมุด**

กิจกรรม Happy Family 7-8 ต.ค. 68
เริ่มกิจกรรม 09.30 น.

- เล่น QUIZ game, เกมบิงโก, ต่อจิกซอว์มหาสนุก, ทำที่คั่นหนังสือ
- กิจกรรม Money Hero Kids ออมเก็บใช้ไป เล่นเพลิน

ของขวัญของรางวัล

Upcoming events!

4. Human Book

หนังสือมนุษย์ (Human Book) ของหอสมุดรัฐสภา สามารถติดตามตอนใหม่ เล่มที่ 41 เรื่อง “โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการรวบรวมและนำฝากทรัพยากรสารสนเทศของคลังสารสนเทศรัฐสภา” และเล่มที่ 42 เรื่อง “อ่านหนังสืออ่านชีวิต 1” ได้ทางเว็บไซต์ของหอสมุดรัฐสภา

หนังสือมนุษย์ เล่มที่ 41

โดย

บุษราภรณ์ จิตรนิราชนนท์

ปรีชาชัย คลอวุฒิวัฒน์

นโยบายการรวบรวมและนำฝาก ทรัพยากรสารสนเทศของ คลังสารสนเทศรัฐสภา

วิสา พุดต้นวงศ์-ผู้ดำเนินรายการ

หนังสือมนุษย์ เล่มที่ 42

อ่านหนังสืออ่านชีวิต 1

จอนะธัน ลีวิงสตัน นางนวล

ตูปอง
เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป

หอสมุดรัฐสภาพาเพลิน

ฉบับนี้มีเกมทายศัพท์รัฐสภาจากภาพมาให้ทุกท่านได้ร่วมสนุก ท่านที่หาคำตอบได้เร็วที่สุด ส่งมารับรางวัลเสื้อ Parliament Library Fanclub จำนวน 5 รางวัล ส่งคำตอบได้ทุกช่องทางติดต่อของหอสมุดรัฐสภา (ให้รางวัลตามลำดับเวลาที่ส่ง)

ทายศัพท์สภา

1 พยางค์

วันนี้ในอดีต

การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

บัณฑิต อุทาวงค์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

หลังจากประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 แล้วในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 ให้ใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้มีการบัญญัติเรื่องการยุบสภาไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 มาตรา 35 ซึ่งบัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกใหม่ ในพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาเช่นนี้ ต้องมีกำหนดให้เลือกตั้งสมาชิกใหม่ภายในเก้าสิบวัน”^[1]

การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทยเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481^[2] ในรัฐบาลคณะรัฐมนตรี ชุดที่ 8 มีนายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 4 เนื่องจากรัฐบาลแพ้เสียงมติของสภาในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2447 ข้อ 68 เกี่ยวกับวิธีการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณต่อสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ การยุบสภาในครั้งนี้ถือเป็นการใช้กลไกตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองขณะนั้นประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475

มูลเหตุของการยุบสภาครั้งแรก เป็นผลมาจากความเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับคณะรัฐมนตรี ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 21 สมัยสามัญ วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2481^[3] ได้มีการพิจารณาญัตติของนายถวิล อุดม ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดกับพวก เรื่อง “ญัตติ ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร” โดยญัตติดังกล่าวเป็นการขอแก้ไขข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2447 ข้อ 68 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการเงินของแผ่นดิน ควรที่สภาจะได้ทราบรายการและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในงบประมาณแผ่นดินให้ละเอียดยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ อันจะทำให้การพิจารณางบประมาณของสภารวดเร็วยิ่งขึ้น^[4]

ในการอภิปรายญัตตินี้ นายถวิล อุดม ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เสนอญัตติได้อภิปรายชี้แจงมีใจ ความสำคัญ คือ “การที่รัฐบาลจะเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีต่อสภานั้น ให้รัฐบาลเสนอรายละเอียดทั้งรายรับรายจ่ายตามงบประมาณนั้นโดยแจ้งชัด เพื่อให้สมาชิกสภาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณ ได้ทราบก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติไปตามยอดงบประมาณที่รัฐบาลเสนอ”

[1] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475, มาตรา 35

[2] นรนิติ เศรษฐบุตร. (2555). วันการเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 221.

[3] รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร. ชุดที่ 4 ปีที่ 1 ครั้งที่ 21 (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันเสาร์ที่ 10 กันยายน 2481, 1423 - 1463.

[4] เสน่ห์ จันทน์กระจ่าง. (2519). การยุบสภาผู้แทนฯในไทย. รัฐสภาสาร, 24 (2), 22 - 25.

วันนี้ในอดีต

การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

พระยาไชยยศสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้อภิปรายชี้แจงต่อสภาว่า “ไม่สามารถจะทำได้ตามที่สมาชิกต้องการ เพราะรายละเอียดตามงบประมาณนั้นมีมาก จะต้องทำสำเนาเอกสารเป็นจำนวนมาก ไม่มีเวลาพอที่จะจัดการให้ทันตามกำหนดเวลาเสนองบประมาณ ทั้งจะต้องสิ้นเปลืองรายจ่ายในการดำเนินการเป็นอันมาก” ^[1]

ก่อนที่สภาจะลงมติ เห็นควรจะแก้ไขข้อบังคับตามที่สมาชิกสภาเสนอหรือไม่ พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี ได้อภิปรายชี้แจงต่อที่ประชุมว่า “ข้าพเจ้าขอกล่าวโดยสุจริตใจว่าข้อบังคับอันนี้รัฐบาลรับไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะลงมติไปว่าให้รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับนี้ แต่รัฐบาลเห็นว่าเป็นการผูกมัดเกินไป และไม่มีใครเขาทำกันในโลกนี้ เพราะฉะนั้นถ้ารัฐบาลต้องรับร่างข้อบังคับนี้ไปแล้ว เมื่อไม่สามารถกระทำได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าคณะรัฐบาลจะลาออกหมด”

จากนั้นที่ประชุมสภามีการลงมติ ด้วยวิธีลงคะแนนลับแล้ว ปรากฏว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับญัตติดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียง 45 ต่อ 31 และได้ลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ไปพิจารณาญัตตินั้นต่อไปตามระเบียบ เป็นอันว่ารัฐบาลพ่ายแพ้ในญัตติดังกล่าว

จากความพ่ายแพ้ของรัฐบาลในญัตติดังกล่าว เมื่อเลิกประชุมในวันนั้น พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี จึงได้เรียกประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อปรึกษาถึงการลาออก แต่ที่ประชุมเห็นว่า ควรจะยุบสภามากกว่า เพราะถ้าลาออก ก็จะไม่มีความรัฐมนตรีชุดใดปฏิบัติตามความประสงค์ของรัฐสภาได้ อย่างไรก็ตามเมื่อนายกรัฐมนตรี ได้ถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งต่อคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ปรากฏว่าคณะผู้สำเร็จราชการฯ ไม่เห็นชอบด้วย ^[2] โดยเห็นว่ารัฐบาลควรบริหารราชการต่อไป โดยให้เหตุผลว่าสภาพการณ์ของโลกในขณะนั้นอยู่ในช่วงคับขัน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีจะต้องเตรียมการรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 8) ที่จะเสด็จกลับสู่พระนคร รัฐบาลควรอยู่บริหารราชการ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร จึงได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรและคำสั่งการณของรัฐบาล ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2481 เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ขึ้นใหม่ ภายใน 90 วัน ^[3] นับแต่วันยุบสภา โดยวันถัดมา วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร กำหนดให้มีการเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 ^[4] นำไปสู่การเลือกตั้งครั้งที่ 3 ของประเทศไทย

[1] ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์. (2517). รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี (2475-2517). กรุงเทพฯ : ช.ชุมนุมช่าง, 270-271.

[2] สรรเสริญ สืบสภาร และ สานิตย์ โลหะชาละ. (2529). การยุบสภา. รัฐสภาสาร, 34 (6), 67 - 71.

[3] “พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2481 พร้อมคำสั่งการณ” (11 ก.ย. 2481). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 55 ก หน้า 405, น. 405-412.

[4] “พระราชกฤษฎีกาดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2481” (12 ก.ย. 2481). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 55 ก หน้า 413, น. 413 - 415.

วันนี้ในอดีต

การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

บรรณานุกรม

- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2555). **วันการเมือง**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า
- ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์. (2517). **รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี (2475-2517)**. กรุงเทพฯ : ช.ชุมนุมช่าง.
- “พระราชกฤษฎีกาดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2481” (12 ก.ย. 2481). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 55 ก หน้า 413, น. 413 - 415.
- “พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2481 พร้อมคำแถลงการณ์”(11 ก.ย. 2481). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 55 ก หน้า 405, น. 405-412.
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร**. ชุดที่ 4 ปีที่ 1 ครั้งที่ 21 (สมัยสามัญ สมัยที่สอง). (10 กันยายน 2481).
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กองการพิมพ์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475**.
- เสน่ห์ จันทรังษี. (2519). การยุบสภาผู้แทนฯในไทย. **รัฐสภาสาร**, 24 (2), 22 - 25.
- สรรเสริญ สืบสหากร และ สานิตย์ โลหะชาละ. (2529). การยุบสภา. **รัฐสภาสาร**, 34 (6), 67 - 71.

หนังสือแนะนำอ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การยุบสภา”

- กร กาญจนพัฒน์. (2566) **บทความวิชาการ เรื่อง อำนาจยุบสภาผู้แทน : ประวัติการยุบสภาผู้แทนราษฎรไทยพิสดาร**.
กรุงเทพฯ : กลุ่มงานคณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (KD 259 ก151บ 2566)
- กาญจนา เกิดโพธิ์ทอง. (2530). **การยุบสภาในประเทศไทย Dissolution of parliament in Thailand**. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ว KD259 ก425ก 2530)
- แดนชัย ไชวิเศษ. (2557). **การยุบสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงาน เลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร. (KD 259 ค952ก 2557)
- แดนชัย ไชวิเศษ (2559). **Academic Focus (ธ.ค. ๒๕๕๙) (อายุของสภาผู้แทนราษฎรและการยุบสภา ผู้แทนราษฎร)**.
Retrieved from: <https://hdl.handle.net/20.500.14156/499931>.
- ดวงรัตน์ เล้าหัดถพงษ์ศิริ. (2545). **ปัญหาทางกฎหมายของการยุบสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : หอสมุด
รัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (สผ 19 3.5 328.32)

หลักการและเหตุผลในการร่างกฎหมายนั้นสำคัญไฉน

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์
นักกฎหมายนิติบัญญัติ ชั้นที่ 2 / นิติกรชำนาญการพิเศษ

คอลัมน์นี้ มุ่งนำเสนอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภาและเกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป โดยนักกฎหมายนิติบัญญัติ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่านค่ะ สำหรับวารสาร Inside NALT ฉบับนี้ขอเปิดตัวคอลัมน์ใหม่ที่มีชื่อว่า “ปกิณกะกฎหมายสภา” ซึ่งผู้เขียนมีความตั้งใจจะสื่อสารถึงองค์ความรู้และมุมมองกฎหมายในแวดวงของสภา ที่เป็นเกร็ดความรู้หรือข้อปลีกย่อยของกฎหมาย อันเกิดจากการปฏิบัติงานและมุมมองความเห็นต่าง ๆ ทางกฎหมาย โดยจะใช้การเขียนด้วยภาษาที่ลดความเป็นทางการลง เพื่อให้ท่านผู้อ่านที่เป็นประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจ การทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งหัวข้อที่จะนำเสนอครั้งนี้ เป็นเรื่องหลักการและเหตุผลที่ปรากฏเป็นเอกสาร ในการพิจารณาร่างกฎหมายของสภา จึงใช้ชื่อหัวข้อว่า “หลักการและเหตุผลในร่างกฎหมายนั้นสำคัญไฉน”

หลักการและเหตุผลในร่างกฎหมายนั้นสำคัญไฉน

การตรากฎหมายเป็นหน้าที่และอำนาจที่สำคัญของรัฐสภาในฐานะที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ของอำนาจอธิปไตย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการตรากฎหมายประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นกฎหมายแม่บทคือ “พระราชบัญญัติ” (Act) ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า หมายถึงรูปแบบของกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของฝ่ายนิติบัญญัติ เมื่อทราบถึงความหมายของกฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนจะนำท่านผู้อ่านทดลองสืบค้นข้อมูลจาก google โดยใช้คำว่า “ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร” จะพบระเบียบวาระการประชุมของการประชุมแต่ละครั้ง ซึ่งโดยปกติสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวันพุธของแต่ละสัปดาห์ จากนั้นเมื่อคลิกเพื่อดูานโหลดเอกสารของร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ จะพบเอกสารที่อยู่ในลำดับก่อนร่างพระราชบัญญัตินี้ชื่อว่า “บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.” กรณีที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีการร่างขึ้นใหม่ทั้งฉบับ หรือมีชื่อว่า “บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” กรณีที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมที่ใช้บังคับอยู่ ซึ่งเอกสารดังกล่าวมีความสำคัญที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 (ข้อบังคับการประชุมฯ) ข้อ 110 (1) และ (2) เหตุเพราะการเสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การบรรจุระเบียบวาระพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต้องมีเอกสารนี้หรือที่เรียกว่า “บันทึกประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติ” เสมอทั้งนี้ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น จึงขอเสนอตัวอย่างของเอกสาร ดังกล่าว ดังนี้

กรณีร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติศูนย์กลางประกอบธุรกิจทางการเงิน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยศูนย์กลางการประกอบธุรกิจทางการเงิน

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยมีศักยภาพทางภูมิศาสตร์และมีโครงสร้างพื้นฐาน ด้านระบบการเงินและระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งมีต้นทุนการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมแก่การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวไปสู่การเป็น ศูนย์กลางการประกอบธุรกิจทางการเงินของโลก สมควรกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับ ความต้องการของบริษัทด้านการเงินระดับโลก รวมถึงกำหนดกลไกการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจเป้าหมาย อันจะช่วยพัฒนาระบบนิเวศของ อุตสาหกรรมการเงินและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน รวมทั้งสามารถดึงดูดผู้ประกอบธุรกิจ ทางการเงินจากต่างประเทศให้มาประกอบธุรกิจเป้าหมายในประเทศไทย จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กรณีร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนหนี้ของลูกหนี้ที่ร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการในหมวด ๓/๑ กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๓ มาตรา ๙๐/๔ (๑) และมาตรา ๙๐/๖ (๒))
 - (๒) แก้ไขเพิ่มเติมกระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นกิจการขนาดย่อม (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๓/๒ กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นกิจการขนาดย่อม มาตรา ๙๐/๙๑ ถึงมาตรา ๙๐/๑๓๔)
- ฯลฯ

เหตุผล

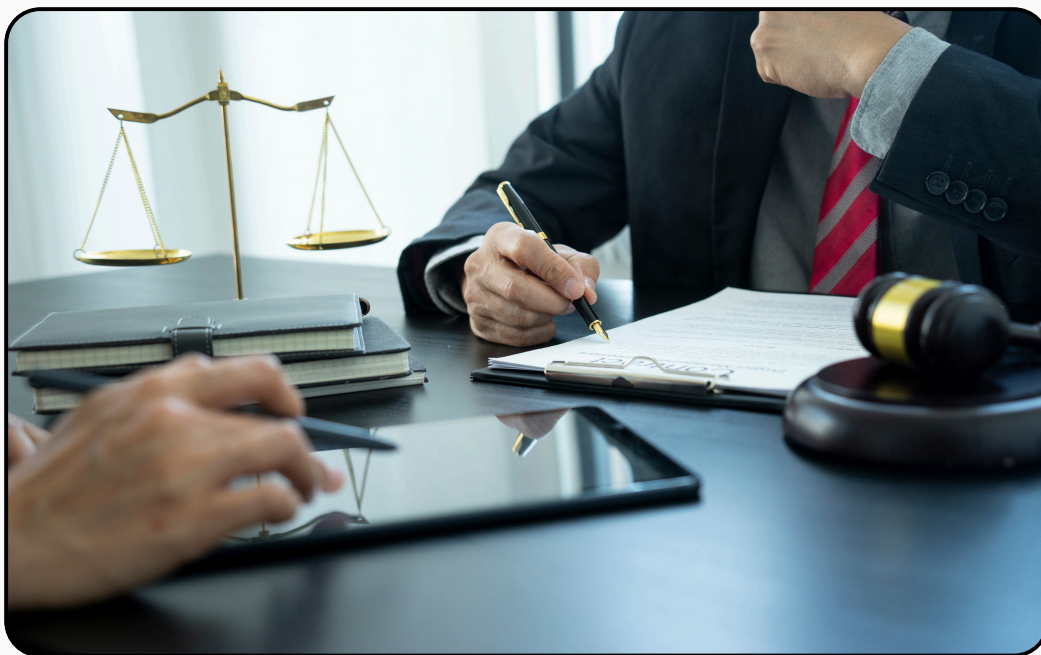
โดยที่บทบัญญัติในหมวด ๓/๒ กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ยังมีข้อจำกัดและไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวเพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งคุ้มครองเจ้าหนี้ ผู้ค้าประกัน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักการสำคัญในการสร้างกลไกให้ลูกหนี้ที่มีลักษณะเป็นกิจการขนาดย่อมสามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้เช่นเดียวกับการฟื้นฟูกิจการปกติ และมีกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน ทั้งนี้ ลูกหนี้ยังคงเป็นผู้บริหารกิจการตามแผนฟื้นฟูกิจการ อีกทั้งได้กำหนดจำนวนหนี้ในการฟื้นฟูกิจการทั้งลูกหนี้ที่เป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ และกิจการขนาดย่อม เพื่อให้สามารถร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

ฯลฯ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นบันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติศูนย์กลางประกอบธุรกิจทางการเงิน พ.ศ. เป็นร่างพระราชบัญญัติใหม่ทั้งฉบับ การกำหนดหลักการและเหตุผล จึงต้องเป็นไปตามความมุ่งหมาย ของการให้มีกฎหมายฉบับใหม่ แต่ละฉบับซึ่งอาจเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมหรือเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือเป็นไปตามเหตุปัจจัยอื่น ๆ โดยร่างพระราชบัญญัติใหม่นี้ รวมถึงกรณีที่มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติซึ่งมีกฎหมายเดิมอยู่แล้ว แต่ด้วยเหตุที่ต้องการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงต้องมีการยกเลิกพระราชบัญญัติเดิมและยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นใหม่ทั้งฉบับ ส่วนบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกรณีของร่างพระราชบัญญัติที่มีการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายเดิมที่ใช้บังคับอยู่ การกำหนดหลักการและเหตุผลดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามความมุ่งหมายของการแก้ไขเพิ่มเติมตามร่างพระราชบัญญัตินี้เช่นกัน โดยมีข้อสังเกตว่าหลักการและเหตุผล ต้องไปในแนวทางเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งกัน ทั้งนี้ ในเรื่องความสำคัญของ “หลักการ” และ “เหตุผล” สามารถพิจารณาถ้อยคำจากเอกสารสรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง หลักการและเหตุผลของร่างกฎหมาย ในวารสารจตุรนิติ พ.ศ.-ม.ย. 61 หน้า 63-64 ซึ่งได้ให้ความหมายว่า “หลักการของกฎหมายหรือร่างพระราชบัญญัติ” เปรียบเสมือนกรอบที่แสดงถึงวัตถุประสงค์ของร่างกฎหมายแต่ละฉบับ และยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของการให้มีหรือการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย อันเป็นข้อผูกมัดในการตรากฎหมายฉบับนั้น ทั้งในชั้นของการยกร่างกฎหมาย และชั้นการตรวจพิจารณาของฝ่ายบริหาร ส่วน “เหตุผลของกฎหมายหรือร่างพระราชบัญญัติ” จะเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบถึงเหตุผลหรือความจำเป็นในการตรากฎหมายนั้นเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ที่ต้องการมีกฎหมายขึ้นใช้บังคับการแก้ไขเพิ่มเติมหรือการยกเลิกกฎหมาย รวมตลอดถึงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการตีความเพื่อใช้บังคับกฎหมายฉบับนั้นด้วย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากปทานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย ฉบับสมบูรณ์ หน้า 1020 ได้ให้ความหมายว่า “หลักการ” หมายถึง “สาระสำคัญอันเป็นเป้าหมายที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร” และมีการให้ความหมายในหน้า 1023 ไว้ว่า “หลักการและเหตุผล” หมายถึง “หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา” ซึ่งมีข้อสังเกตว่าคำทั้ง 2 คำ มักใช้คู่กัน เพราะมีความเชื่อมโยงกัน ดังตัวอย่างข้างต้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 110 วรรคสาม ยังได้มีการกำหนดสาระสำคัญในการเสนอหลักการเอาไว้ว่า “หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดเจน”

จึงกล่าวสรุป ถึงความสำคัญจากความหมายข้างต้น และจากมุมมองของผู้เขียนในฐานะผู้ปฏิบัติงานได้ว่า “หลักการ” เป็นเสมือนกรอบ หรือขอบเขต ในการพิจารณาร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งกรอบนี้จะแสดงถึงวัตถุประสงค์ของร่างกฎหมายไว้ โดยต้องมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนตามที่ข้อบังคับการประชุมฯ วางหลักไว้ โดยต้องไม่กำหนดหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ในลักษณะที่กว้างขวางเกินไป จนทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติ สามารถแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติจนเกินขอบเขต ความสำคัญคือ “หลักการ” เป็นบันทึกประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ทำให้การพิจารณาร่างกฎหมายมีกรอบหรือขอบเขตอันเป็นข้อจำกัดที่เหมาะสม เพราะหากไม่มีกรอบในลักษณะนี้ อาจทำให้การแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นการใช้อำนาจโดยอำเภอใจ หรือใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบ (abuse) และอาจทำให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้

ส่วน “เหตุผล” เป็นเสมือนเจตนารมณ์ หรือความมุ่งหมายของการพิจารณาร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเหตุผลต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับหลักการ และต้องมีนัยที่ครอบคลุมบทบัญญัติของร่างกฎหมายทั้งฉบับ ความสำคัญคือ เหตุผลเป็นบันทึกประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่เป็นเจตนารมณ์ในภาพรวมของกฎหมายฉบับนั้นทั้งฉบับ โดยเมื่อกฎหมายได้มีผลใช้บังคับโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เหตุผลในชั้นยกร่างและการพิจารณาของสภาจะปรากฏอยู่ที่หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งผู้บังคับใช้กฎหมายย่อมต้องใช้และตีความกฎหมายทั้งฉบับตามความมุ่งหมายที่ปรากฏในเหตุผลนี้

อนึ่ง ปกติกะกฎหมายสภา เรื่อง หลักการและเหตุผลในร่างกฎหมายนั้นสำคัญไฉน ที่นำเสนอในวารสารฉบับนี้ ขอให้ผู้อ่านทดลองค้นหาเอกสารตามผู้เขียนแนะนำข้างต้นเพื่อทำให้สามารถเข้าใจถึงการพิจารณาร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้ในเบื้องต้น หรือลองสืบค้นข้อมูลจาก google เพื่อค้นหากฎหมายมา 1 ฉบับ เพื่อจะได้ทราบว่าเหตุผลท้ายพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเช่นใด นอกจากนี้ ในเรื่องความสำคัญของ “หลักการ” ของการพิจารณาร่างกฎหมายนั้นยังมีประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายที่มีความซับซ้อนพอสมควร ซึ่งผู้เขียนอาจนำเสนอเป็นหัวข้ออื่นในโอกาสต่อไป

NALT Services

รายการ Podcast “เปิดเล่มเปิดโลกกับหอสมุดรัฐสภา”

คอลัมน์นี้มุ่งนำเสนอบริการต่าง ๆ ของหอสมุดรัฐสภา โดยในฉบับนี้หอสมุดรัฐสภาขอเชิญชวนผู้อ่านติดตามและใช้บริการใหม่ของหอสมุดรัฐสภา รายการ Podcast 🎧 “เปิดเล่ม เปิดโลก กับหอสมุดรัฐสภา”

รายการที่จะหยิบหนังสือที่น่าสนใจ มาแนะนำ พูดคุย แบ่งปัน ผ่านการเล่าเรื่องในรูปแบบใหม่ สามารถติดตามเพื่อเปิดโลกทัศน์ครั้งใหม่และสนุกกับการฟังไปพร้อมกันได้ทุกที่ ทุกเวลา 📖

PODCAST!
SEP 2, 2025

PODCAST
เปิดเล่ม
เปิดโลก
กับหอสมุดรัฐสภา

By
หอสมุดรัฐสภา

Podcast ชุด AI

Future skills
ทักษะอนาคต
Bernard Marr

Created by
อาสาสมัครหอสมุดรัฐสภา

ติดตาม Podcast 🎧 “เปิดเล่ม เปิดโลก กับหอสมุดรัฐสภา” ได้เลย คลิกที่นี่

- เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา <https://library.parliament.go.th/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/radsapalib>
- LineOA: @NALTConnect
- Youtube: <https://www.youtube.com/@หอสมุดรัฐสภา>
- TikTok: https://www.tiktok.com/@nalt_booktok

เทรนด์สารสนเทศ (Info Trends)

❖ ข้อมูลที่ประชาชนไทยควรทราบ ❖
เกี่ยวกับกรณีปราสาทพระวิหาร
และการเจรจาเขตแดนไทย - กัมพูชา

กระทรวงการต่างประเทศ
ธันวาคม 2554

ข้อมูลที่ประชาชนไทยควรทราบเกี่ยวกับกรณีปราสาท
พระวิหารและการเจรจาเขตแดนไทย - กัมพูชา

กระทรวงการต่างประเทศ

กัมพูชา จากอาณาจักรฟูนันพนม
สู่เขมร-กัมพูชา [E-book]

เกริกฤทธิ์ เชื้อมงคล

คดีปราสาทพระวิหาร (ภาค 2) : ไทยจะเสียดินแดน
ให้เขมรหรือไม่ ? . [electronic resource]

บุญร่วม เทียมจันทร์,
ศรัญญา วิชชาธรรม.

คดีปราสาทพระวิหาร (ภาค 2) :
ไทยจะเสียดินแดน 4.6 ตารางกิโลเมตร
ให้เขมรหรือไม่ ? [electronic resource]

บุญร่วม เทียมจันทร์,
ศรัญญา วิชชาธรรม.

FAQ

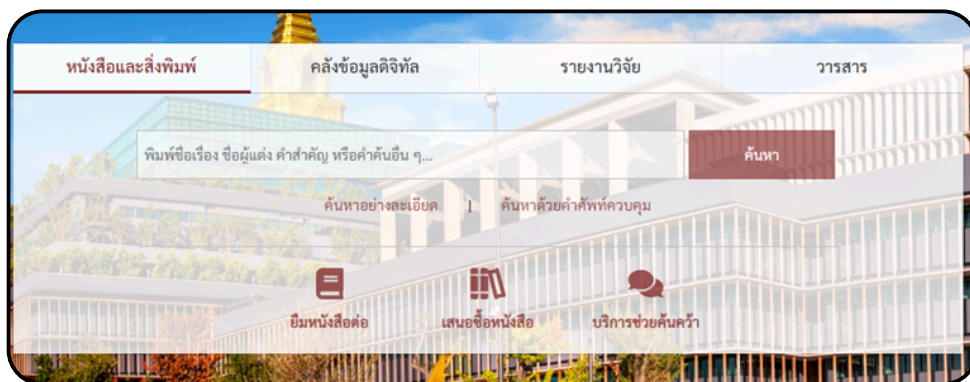

ช่องทางการยืมหนังสือต่อของหอสมุดรัฐสภามีช่องทางใดบ้าง

กรณีสมาชิกหอสมุดรัฐสภายืมหนังสือและประสงค์จะยืมหนังสือต่อ สามารถขอยืมต่อได้อีก 1 ครั้ง โดยดำเนินการผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

1. ยืมต่อด้วยตนเองผ่านทางเว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา

2. ยืมต่อด้วยตนเองผ่านทาง LineOA: @NALTConnect

3. โทรศัพท์ ผู้ใช้บริการสามารถโทรมาขอยืมหนังสือต่อได้ที่เคาน์เตอร์บริการสารสนเทศ

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5714

4. มาด้วยตนเอง ผู้ใช้บริการมาติดต่อขอยืมหนังสือต่อได้ที่เคาน์เตอร์บริการสารสนเทศ หอสมุดรัฐสภา ชั้น 9

โชนกลาง อาคารรัฐสภา

เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา

<https://library.parliament.go.th/>

โทรศัพท์

0 2242 5900 ต่อ 5714-15

email:

library@parliament.go.th

LineOA:

@NALTConnect

Facebook:

<https://www.facebook.com/radsapalib>

Youtube:

<https://www.youtube.com/@หอสมุดรัฐสภา>

TikTok:

https://www.tiktok.com/@NALT_booktok

ช่องทางการติดต่อ
หอสมุดรัฐสภา สอบถาม
ข้อมูลและแนะนำบริการได้ทุก
ช่องทาง

คลังสารสนเทศรัฐสภา

<https://prt.parliament.go.th>

TikTok:

<https://www.tiktok.com/@lirtparliament>

Facebook:

<https://www.facebook.com/PRT2022>

X:

<https://x.com/LIRT2020>

email:

prt@parliament.go.th

โทรศัพท์

0 2242 5900 ต่อ 5721-22

IG:

<https://www.instagram.com/lirtparliament>

ช่องทางการติดต่อ
คลังสารสนเทศรัฐสภา

